

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
02/4961 NATB-IN-MK
Arkivkode:
363.4

Dato:
08.05.2003

Høring av Supplering av Verneplan for vassdrag

Oppsummering av DNs høringsuttalelse:

NVE har lagt fram en innstilling med forslag til supplering av Verneplan for vassdrag der forslaget til antallet vassdrag er sterkt redusert, - fra 63 til 40. DN fokuserer på de vassdragene som er tatt ut av forslaget og er ut fra ulike årsaker ikke enig i begrunnelsen for ikke å verne de fleste av disse.

DN mener NVEs begrunnelser ikke i tilstrekkelig grad vektlegger de primære kriteriene som er gitt fra Stortinget. Utvelgelsen av vassdrag må primært bygges på forholdet til verneverdier og urørt natur. Behandlingen av suppleringsforslaget og en del inkonsistens mellom argumentasjon og faktisk tilrådning, avdekker vesentlige logiske svakheter ved NVEs innstilling.

DN er sterkt uenig i at NVE bl.a bygger sin innstilling på at verneverdiene for en del vassdrag, er tilstrekkelig vernet gjennom naturvernloven. Videre mener DN at NVE i for stor grad overser klare nasjonale verneinteresser og går mot vern på grunnlag av lokal motstand.

Innstillinga har ikke i tilstrekkelig grad vektlagt kulturminne- og de samiske interessene.

Forutsatt at det er hensynet til verneverdier som er i fokus, er DN positiv til forslaget om å kunne sette vilkår til små kraftverk i verna vassdrag.

DN mener en total gjennomgang av verneplan for vassdrag best kan gjennomføres når forvaltningsplaner i henhold til EUs vanddirektiv foreligger.

Viser til oversendelse fra Miljøverndepartementet (MD) og brev datert 17.03.03 fra Olje- og energidepartementet (OED) samt Supplering av Verneplan for vassdrag, Innstilling til Olje- og energidepartementet fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) datert 28.03.03.

Viser for øvrig til avtale med Cathrine Brekke via E-post om utsatt høringsfrist til fredag 9. mai.

Direktoratet for naturforvaltning avga november 2002 høringsuttalelse til innstillinga fra styringsgruppa. Den framlagte innstillinga fra NVE avviker på en del punkt fra denne. DN velger i denne uttalelsen i hovedsak å fokusere på de endringene som er gjort.

Kriterier for utvalg av vassdrag

NVE har som kriterier for utvelgelse av vassdrag som skal supplere verneplanen, primært lagt vekt på urørt natur, verneverdier og lokal holdning til vern av de aktuelle vassdragene.

Verneplan for vassdrag er en nasjonal plan med vekt på nasjonale og regionale viktige verdier. Det er naturlig at dette ikke alltid vil være i tråd med lokale interesser. Stortingets mandat for arbeidet med Supplering av verneplanen framgår av *St meld nr 24; Rikets miljøtilstand* (2000 - 2001) og *St meld nr 37 Kraftbalansen og vannkrafta* (2000-2001). Stortinget vektlegger her utvelgelse av vassdrag med nasjonale naturfaglige verneverdier og spesielt ivaretagelse av urørt natur.

Innst. S. nr 295 (2000-2001):

SP og verneplanene fortsatt må være styringsredskaper for forvaltningen av norsk vassdragsnatur, og må sikre et godt utvalg vernede vassdrag (representative vassdrag)

Innst. S. nr 263 (2000-2001)

.. legge fram forslag til en supplering av Verneplanen med de kraftutbyggingsprosjektene som vil få mest negative virkninger og ulemper for miljøet.

Epoken med store vannkraftutbygginger er over.

Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vasskraftutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt.

Stortinget understreker samtidig forholdet til mikro- og minikraftverk og at det skal legges bedre til rette for slik ressursutnyttelse i alle vassdrag. DN mener et slikt ønske om tilrettelegging for mikro- og minikraftverk ikke nødvendigvis er i strid med ønsket om vern av vassdrag. Under forutsetning av at de allmenne verneinteressene ikke berøres negativt, kan mikro- og minikraftverk tillates også i verna vassdrag. DN mener derfor at en i utvelgelsen av vassdrag som skal vernes, primært må legge vekt på forholdet til verneverdier og urørt natur.

DN mener det for enkelte av de vassdragene foreligger svært klare nasjonale verneverdier og/eller urørt natur. Når NVE i sin innstilling likevel har tatt ut enkelte av disse vassdragene

fra planen, legges det betydelig vekt på hensynet til lokale interesser og hensynet til energiproduksjon.

Høringsuttalelsene synliggjør at mange kommuner og næringsvirksomheter, særlig skogbruk, er mot vern. Dette synet bygges delvis på misforståelser om hva vassdragsvernet går ut på, og usikkerhet med hensyn til vassdragsvernets betydning for arealforvaltningen langs disse vassdragene. DN mener at disse holdningen ikke må føre til at en lar være å verne i de tilfeller en ser at det er behov ut fra sentral politikk for å ta vare på nasjonale verneverdier. Vi ønsker å understreke at kommunene er planmyndighet også i vernede vassdrag, og har stor innflytelse på arealforvaltningen så lenge den er bærekraftig. Synspunktene i høringa synliggjør den klare sammenhengen mellom forvaltning av vassdragsnære areal og vassdragsforvaltning. Samtidig bekrefter dette behovet for klarere og bedre informasjon om forvaltning av verna vassdrag og behovet for bedre samordning ved behandling av ulike planer knytta til vassdrag.

Forholdet mellom Supplering av Verneplan og Samlet plan

NVE bruker som argument mot vern av enkelte vassdrag at disse ikke er omhandlet av Samlet plan (bla Skoevassdraget, Håvikvassdraget og Kvistaelva). NVE er i denne sammenhengen ikke konsistent i sin argumentasjon.

Stortinget har gjennom St mld nr 37 (2000-2001) *Vasskrafta og kraftbalansen* og St mld nr 24 (2000-2001) *Rikets miljøtilstand* gitt ulike føringer for suppleringen av verneplanen og den framtidige forvaltningen av vassdrag. Ved utvidelse av verneplanen pekes det særlig på vassdrag i Samlet plan. DN mener at de overordna føringene underbygger muligheten for også å gå utenom Samlet plan. DN vil fokusere spesielt på at Stortingets vektlegger utvelgelse av vassdrag med *nasjonale naturfaglige verneverdier* og spesielt ivaretagelse av *urørt natur*.

Stortinget har bl.a i Innst S nr 263 (2000-2001) *Vasskrafta og kraftbalansen* gitt føringer for vassdragsforvaltning som ikke tilsier at det er en forutsetning at vassdragene som skal supplere verneplanen skal være omtalt i Samlet plan:

.. legge fram forslag til en supplering av Verneplanen med de kraftutbyggingsprosjektene som vil få mest negative virkninger og ulemper for miljøet.

Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vasskraftutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt.

Det er naturlig å søke i Samlet plan fordi der finnes de *mest* aktuelle vannkraftprosjektene. Samlet plan utgjør imidlertid ingen uttømmende oversikt over mulige kraftutbyggingsprosjekter. Driften av Samlet plan har vist at det stadig dukker opp nye

vannkraftprosjekter som ikke har vært behandlet i Samlet plan tidligere fordi tekniske og økonomiske forhold endres.

Kommentarer til enkelte utvalgte vassdrag

På bakgrunn av de generelle kommentarene innledningsvis, ønsker DN i det etterfølgende å gi enkelte vassdrag som er tatt ut av forslaget en spesiell omtale.

Vefsna

Innstillingen fra både styringsgruppen og NVE synliggjør de åpenbart store verdiene som ligger i dette nedbørfeltets størrelse i kombinasjon med urørthet. Feltet har svært stort geologisk og biologisk mangfold, store opplevelsesverdier og rike friluftlivsmuligheter. I tillegg er det her store verdier knyttet til kulturminner og samiske interesser.

NVE konkluderer i innstillinga med at Vefsna ikke bør vernes grunnet lokal motstand og hensynet til energiproduksjon.

NVE stiller spørsmål ved verdien av lakseinteressene i Vefsna ut fra at laksestammen er sterk redusert grunnet angrep av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. DN vil understreke at Vefsna står i en særstilling mellom laksevassdragene i Nordland som et historisk viktig laksevassdrag også i nasjonal sammenheng. Vassdragets produksjonspotensiale er meget stort og samfunnet har i over 100 år investert vesentlige ressurser for å styrke og opprettholde laksestammen her. Det er videre aktuelt å investere flere titalls millioner kroner i årene som kommer for å fjerne lakseparasitten og bygge opp igjen laksestammen til et normalt, livskraftig nivå. Miljømyndighetene har fått vurdert behovet for fiskesperre i Forsjordfossen, og konklusjonen er at det ikke er behov for slik sperre ut fra hensynet til *Gyrodactylus*-tiltak

Villaksens verdi i Vefsna understrekes også gjennom forslaget fra villaksutvalget om å gjøre Vefsna til et Nasjonalt laksevassdrag. I St.prp. nr. 79 (2001-2002) er Vefsna på lista over vassdrag som er ”Særlig aktuell i forbindelse med ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag”. Utvelgelsen til nasjonalt laksevassdrag er et vesentlig argument for vern av vassdraget.

De store nasjonale verdiene i Vefsnas øvre deler understrekes av pågående arbeid med utvidelse av Børgefjell nasjonalpark som omfatter deler av det mest urørte i nedbørfeltet. DN vil understreke at dette vernet etter naturvernloven ikke endrer behovet for å verne vassdraget for øvrig.

DN vil i sin vurdering av Vefsna vise til NVEs egen argumentasjon i den generelle delen i innstillingen om å legge spesielt vekt på *helhetlige* vassdrag. NVE har i forhold til mange forslag argumentert *mot* vern grunnet manglende helhet ved at deler av hovedvassdrag og større sidevassdrag har falt ut grunnet manglende verdier eller eksisterende inngrep. På grunnlag av dagens status i Vefsna står dette vassdraget i en særstilling blant alle de foreslåtte vassdragene både med hensyn til representativitet, størrelse, verdier og inngrepsstatus. DN

mener en i vurderingen av Vefsna bør legge vesentlig større vekt på de nasjonale verneinteressene og mindre vekt på de lokale interessene og de konkrete vannkraftprosjektene. Et vern av vassdraget er som omtalt og i NVEs innstilling, ikke til vesentlig hinder for kommunenes mulighet til selv å forvalte vassdragsverdiene gjennom arealforvaltningen og plan- og bygningsloven, så lenge slik forvaltning skjer på en bærekraftig måte.

Bjerkreimsvassdraget

Vassdraget har meget store verdier knytta til biologisk og geologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturmiljø. I forhold til nedbørfeltets totale areal har vassdraget moderate inngrep. Styringsgruppen vektla i sin innstilling helheten i dette vassdraget som en vesentlig verdi.

Med bakgrunn i mange motstridende lokale brukerinteresser foreslår NVE at dette vassdraget ikke vernes.

DN vil framheve at Bjerkreimselva er av de vassdrag som er særlig aktuelle i forbindelse med ferdigstillingen av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder (St.prp. nr.79 (2001-2002), "Om opprettelse av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder"). Vassdraget har stor betydning for sportsfiske og rekreasjon og som grunnlag for lokalt og regionalt næringsliv og turistnæring. Etter at kalkingen startet i 1996 har laksebestanden tatt seg kraftig opp. Elva er i dag igjen den beste lakseelva i Rogaland og har i de to siste årene også vært blant landets 10 beste lakseelver. Fangsten av laks og sjøørret har i de siste åtte årene økt fra 0,8 tonn (1994) til 14,5 (2001) tonn og en forventer en ytterligere bedring i fangstene framover.

Vassdraget ligger i en region som har vært særlig belastet med vannkraftutbygging og hvor svært få vassdrag er vernet.

DN mener det også for Bjerkreimsvassdraget foreligger dokumentasjon av nasjonale verneinteresser. Et vern av vassdraget vil på samme måte som for Vefsna, ikke være til vesentlig hinder for de aktuelle brukerinteressene. DN mener dette vassdraget må tas med i suppleringen av verneplanen for at en på en best mulig måte skal kunne ivareta de nasjonale og regionale verneverdiene i vassdraget.

Vern av vassdrag ved bruk av naturvernloven

NVE foreslår i sin innstilling at verneinteressene i seks vassdrag, som er foreslått vernet, kan ivaretas gjennom vern i henhold til naturvernloven.

Dette er en løsning som etter DN's mening, ikke vil sikre de aktuelle vassdragene på en ryddig måte. Vern av vassdrag er en mild verneform som søker sikre verdier knyttet til hele vassdraget og i visse tilfeller nedbørfeltet. Vernet i verna vassdrag ivaretas gjennom

vannressursloven, naturvernloven eller rettslig bindende plan etter PBL. Forvaltningen av et verna vassdrag og et verneområde etter naturvernloven vil være svært forskjellig. De to verneformene har ulike funksjoner i forhold til forvaltningen av vassdraget. At et vassdrag blir vernet gjennom verneplanen for vassdrag innebærer ikke at en opphever behov for vern etter naturvernloven. DN mener definitivt at det ikke vil være riktig å forutsette vern etter naturvernloven, for så å bruke en slik forutsetning om vern som argument for å ta vassdraget ut av lista med forslag til Verneplan for vassdrag. Forholdet mellom vassdragsvern og vern etter naturvernloven reguleres gjennom Vannressursloven. Begge verneformene skal ha objektive kriterie- og kvalitetssett for vern, og en må kunne ha det som utgangspunkt i vernearbeidet etter de respektive lovverk.

Seks vassdrag som er tatt ut av forslaget til supplering med begrunnelse i vern etter naturvernloven:

Gjengedalsvassdraget (Sogn og Fjordane)

NVE mener vassdraget har vært gjennom en helhetlig vurdering gjennom fylkesdelplan for Naustdal-Gjengedalsområdet. NVE går i mot vern ut fra at de vesentligste verneverdiene og hensynet til urørthet kan ivaretas gjennom vern etter naturvernloven.

Garbergelva (Sør-Trøndelag)

NVE mener at vesentlige verdier i vassdraget er ivaretatt gjennom vern etter naturvernloven, og at den planlagte nasjonalparken vil kunne ivareta vassdragets mest urørte område. NVE anbefaler ikke vern av vassdraget.

Nausta (Sogn og Fjordane)

Vassdraget har store verneverdier, men NVE er av den oppfatning at de vesentligste verneverdiene og hensynet til urørthet vil kunne ivaretas gjennom naturvernloven.

Jørstadelva (Nord-Trøndelag)

NVE mener at verdiene i vassdraget er særlig knyttet til den øvre delen av vassdraget og til utløpsområdet. Vassdraget har ikke utbyggingspotensial i Samlet plan, og andre vernede vassdrag ivaretar typeaspektet. NVE mener også de vesentligste verdiene i vassdraget vil kunne bli ivaretatt gjennom vern etter naturvernloven og anbefaler derfor ikke vern gjennom verneplan for vassdrag.

Storelva (Skjerdalen, Sogn og Fjordane)

De største verdiene i vassdraget er knyttet til urørte områder i øvre del. NVE legger til grunn at disse kan ivaretas gjennom vern etter naturvernloven og anbefaler derfor at vassdraget ikke tas med i Verneplan for vassdrag.

Guddalsvassdraget (Hordaland)

Kommunal og fylkeskommunal motstand. Koples til arbeidet med opprettelsen av Folgefonna nasjonalpark ved at det meste av vassdraget ligger innenfor arbeidsgrensen for parken. NVE mener vassdragets vernestatus bør avklares gjennom etableringen av nasjonalparken og anbefaler at det ikke tas med i verneplanen.

DN er enig i at viktige verneverdier knytta til de seks aktuelle vassdragene sikres gjennom vern hjemlet i naturvernloven. DN mener imidlertid at dette vernet ikke er tilstrekkelig i forhold til å sikre øvrige verneverdier utenfor naturverneområdene og heller ikke den geografiske helhetsverdien som ligger i disse relativt urørte vassdragene. Vi viser i så måte til NVEs egen generelle argumentasjon for vern av helhetlig vassdrag.

DN mener ut fra det overforstående at samtlige seks vassdrag må tas inn igjen i forslaget til suppleringsplan. Om dette ”dobbel-vern” seinere viser seg å være et problem kan videre sortering gjøres på et evt seinere tidspunkt, - for eksempel i forbindelse med etableringen av forvaltningsplaner etter EUs vanddirektiv jfr nedenforstående kommentar.

Også når det gjelder Tespa og Bjøllåga (Nordland) er det naturlig å ta de delene av vassdragene som ligger som kiler i verneområdet inn som verna vassdrag og seinere sørge for justering av grensene på naturverneområdet.

Representativitet/typevassdrag

NVE har tatt ut forslagene til kystvassdrag ut fra tilgjengelige ressurser og kopling til Samlet plan. NVE mener det må foretas en mer systematisk gjennomgang for å vurdere verneplanens representativitet. DN er enig med NVE i at det i forbindelse med det gjennomførte arbeidet med suppleringsplanen skulle vært tatt høyde for en slik bred gjennomgang og støtte en slik framtidig gjennomgang. DN mener imidlertid de forslag til kystvassdrag som er fremmet, er tilfredsstillende begrunnet innenfor de rammene som Stortinget ga for dette arbeidet. DN mener disse vassdragene innehar vesentlige verdier bla i forhold til representativitet og derfor må tas inn igjen blant de foreslåtte vassdragene. Vi mener samtidig at en overfor Stortinget foreslår at det som en oppfølging blir foretatt en mer systematisk gjennomgang.

DN ønsker på bakgrunn av det forestående å gi enkelte vassdrag, som er tatt ut av forslaget, spesiell omtale:

Rylandsvassdraget (Hordaland)

Kommunen og fylkeskommunen er begge positive til vern. Vassdraget er påvirket gjennom uttak av vann til settefiskanlegg og drikkevann. Miljøvernorganisasjoner er positive til vern. NVE framhever vesentlige verneinteresser. I og med at det i dag er gitt konsesjon til uttak av vann, er vannsystemet ikke urørt. Konsesjonen er gitt uten krav til minstevannføring(!) og dette er NVEs hovedgrunnlag for å ikke ville anbefale vern.

I likhet med andre vassdrag langs kysten er denne type inngrep ikke uvanlig. Uten at det skal danne presedens mener DN dette må kunne aksepteres og at det må tas høyde for at denne type utnyttelse av vann ikke er evigvarende.

Farstadelva (Møre og Romsdal)

Fræna kommunen er positiv til vern. NVE legger ikke vekt på vassdragets typeverdi og mener det ikke bør vernes ut fra at det er behov for en mer systematisk gjennomgang av verneplanens representativitet.

DN mener også det burde vært gjort en grundigere og mer systematisk arbeid for å avklare dette, men mener de vurderingene som er gjort, er tilstrekkelige til å kunne anbefale at vassdraget tas inn i verneplanen.

Håvikvassdraget (Sør-Trøndelag)

Åfjord kommune, Norges bondelag og Norges Skogeierforbund går i mot vern. Fylkesmann og SRN går inn for vern.

NVE er av den oppfatning at vassdragets vesentlige kvaliteter er urørthet, men at de øvrige verdier er begrensede og i liten grad skiller seg ut fra det typiske i området. Siden vassdraget heller ikke har utbyggingspotensial i Samlet plan, anbefaler NVE ikke vern av vassdraget.

DN viser til de generelle kommentarene innledningsvis om forholdet til Samlet plan og typevassdrag. Vi mener Håvikvassdraget har et åpenbart kraftpotensial selv om det ikke er omfattet av Samlet plan. Verneverdiene knytta til urørt natur er vesentlig, samtidig er det et typevassdrag som drenerer direkte i havet som ikke er representert i Verneplanen.

Andre vassdrag som ikke foreslås vernet av NVE

Styringsgruppa la fram et forslag til supplering basert på en faglig begrunnelse, der bla naturfaglige verneverdier er vektlagt. I den utvelgelsen styringsgruppa gjorde av hvilke vassdrag som skulle være med i det endelige forslaget, er mange vassdrag vurdert opp mot hverandre. I NVEs innstilling er det foretatt en videre utsortering delvis ut fra en annen vektlegging enn den styringsgruppa la til grunn for sitt utvalg. Dette har skjedd uten at en har gjort en ny vurdering av de vassdragene som nesten nådde opp tidligere i prosessen. Slik NVE har håndtert suppleringsforslaget i siste fase, med bla inkonsistens mellom argumentasjon og faktisk tilråding, avdekkes vesentlige logiske svakheter.

I det etterfølgende er det fra NVE bl.a argumentert med lokal motstand mot vern av vassdragene. Som DN har omtalt innledningsvis er det etter vårt skjønns primært forholdet til verneverdier og urørt natur som bør danne grunnlaget for eventuell sortering i forslaget.

Vinda (Oppland)

NVE mener dette vassdragets verdier er representert gjennom vern av Etna. NVE legger ikke vekt på typeverdi. Vassdragets kvaliteter er knytta til urørt og variert vannsystem. NVE legger i dette tilfellet vekt på inngrep i nedbørfeltet (omfattende hyttebygging).

DN vil framheve at kulturminneverdiene knytta til dette vassdraget ikke er vektlagt tilstrekkelig. For øvrig mener vi vassdraget har tilstrekkelig overordna verdier til å kunne tas inn i verneplanen selv uten å legge vekt på typeverdi.

Nedalselva (Buskerud)

NVE mener vassdragets vesentlige verdier i vernesammenheng er dekket opp gjennom vernet

av Simoa og Verja. Argumenterer også med kommunal og fylkeskommunal motstand.

DN vil framheve at kulturminneverdiene knytta til dette vassdraget ikke er vektlagt tilstrekkelig. Vassdraget har tilstrekkelig overordna verdier til å kunne tas inn i verneplanen selv om verneverdiene er representert i regionen. Med henvisning til de mulighetene for kommunal forvaltningen som ligger i bruk av PBL, mener DN at det burde være gode argument *for* vern.

Raua (Telemark)

NVE mener de verneverdiene som er knytta til vassdraget vil kunne ivaretas gjennom en eventuell konsesjonsbehandling. NVE legger også vekt på at vassdraget er en del berørt av eldre inngrep (dette er ikke dokumentert, men dreier seg sannsynligvis om dammer for fløtning og skogsbilveger).

Styringsgruppen mener dette vassdraget bør være med i verneplanen fordi det er et typevassdrag for skogsområdene i denne regionen. Vassdraget har spesielt stor verdi for tradisjonelt vassdragsrelatert friluftsliv samt landskapsopplevelser og kulturmiljø knyttet til elv og vann.

Det er kommunal vilje til vern for å ”sikre ressurs for næringsutvikling, særlig for reiselivsnæringa”. Med henvisning til de mulighetene for kommunal forvaltningen som ligger i bruk av PBL, mener DN at det burde være gode argument *for* vern. NVE har ikke dokumentert noe som skulle tilsi at dette vassdraget ikke har de nødvendige faglige verdiene som tilsier vern.

Skoevassdraget (Telemark)

NVE går imot vern ut fra Nome kommunes negative innstilling. NVE framhever for øvrig at vassdraget ikke har utbyggingspotensial i SP og at verneverdiene ikke tilsier vern, men kan ivaretas tilfredsstillende gjennom lovverket for øvrig.

Med henvisning til de mulighetene for kommunal forvaltningen som ligger i bruk av PBL, mener DN at det burde være gode argument *for* vern. NVE har ikke dokumentert noe som skulle tilsi at dette vassdraget ikke har de nødvendige *faglige* verdiene som tilsier vern. Forholdet til Samlet plan jfr innledende generelle kommentarer.

Erdalselvi (Sogn og Fjordane)

Lokal motstand mot vern av vassdragets nedre deler. Fylkekommunen og Lærdal kommune går i mot vern, men ønsker heller ikke noen stor kraftutbygging. Fylkesmannen og miljøvernorganisasjonene ønsker vern. NVE mener det er tilstrekkelig å verne vassdragets øvre deler og begrunner det med at det vil sikre de vesentligste verneverdiene. Lokal motstand tillegges også vekt.

DN mener hele vassdraget må vernes og begrunner dette ut fra helhet og at vern ikke representerer noe hinder for kommunal forvaltning (se innledning).

Indre Offerdalselvi (Sogn og Fjordane)

NVE går mot vern på grunn av moderate verneverdier.

DN mener hele vassdraget må vernes. Vi viser til at vassdraget tross for moderate øvrige verneverdier har 70% urørt natur og betydelig kulturminneverdier.

Ytre Offerdalselvi (Sogn og Fjordane)

NVE går mot vern på grunn av moderate verneverdier.

DN mener hele vassdraget må vernes. Vi viser til at vassdraget tross for moderate øvrige verneverdier har 95% urørt natur.

Kvistaelva (Nord-Trøndelag)

Vesentlig verdi ligger i urørthet i forhold til tekniske inngrep. Skiller seg lite ut i regionen. NVE legger vekt på lokal og regional motstand (Fylkeskommune) samt at vassdraget ikke har utbyggingspotensial dvs ikke omfattet av Samlet plan. Reindriftsforvaltningen er for vern.

DN mener dette vassdraget må være med i verneplanen fordi det innehar stor grad av urørthet. Vedrørende forholdet til Samlet plan, se generelle del.

Kongsmoelva (m/Nordfolda) (Nord-Trøndelag)

Her er den vesentligste verdien urørt natur. NVE mener det er naturlig å vurdere vassdragene hver for seg. På grunnlag av lokal kommunal motstand går NVE mot vern av Nordfolda, men foreslår vern av Kongsmoelva.

DN mener verdiene knytta til urørt natur for begge vassdragene er sentralt. DN vil imøtegå NVE, som vurderer dette vassdraget som to, ut fra vektlegging av helhet i de vassdragene som vernes. Vi foreslår derfor at hele vassdraget vernes primært ut fra store verneverdier knytta til urørt natur.

Eidevassdraget (Nordland)

Verneverdiene knyttet til vassdraget er delvis ivarettatt gjennom vern etter naturvernloven, lokal og regional motstand vektlegges og NVE anbefaler ikke vern.

DN viser til merknader over knyttet til vern etter naturvernloven og argumentasjon knytta til lokal og regional motstand. DN mener vassdraget må tas med i verneplanen.

Vassdragene knytta til Saudautbyggingen

Grunnet pågående behandling av konsesjonssøknad ble en del foreslåtte vassdrag i Saudautbyggingen ikke tatt med i foreslaget til vern. Det forelå i mars 2003 en innstilling fra Regjeringa, som innebærer at noen av de vassdragene som var konsesjonssøkt ikke blir med i ei framtidig utbygging. Med utgangspunkt i status når det gjelder kraftutbygging i denne

regionen og de verneverdiene som er knytta til de aktuelle vassdragene, er DN opptatt av at det blir foretatt en vurdering av disse vassdragene når det foreligger en endelig avklaring av konsesjonsspørsmålet dvs etter Stortingsbehandling.

Konsesjonsbehandling av mikro- og minikraftverk i verna vassdrag

NVE foreslår at det åpnes for konsesjonsbehandling av mikro- og minikraftverk i verna vassdrag.

DN ser klare fordeler med mulighetene som følger av et slikt forslag på bakgrunn av at det tillates utbygginga av slike små konsesjonsfrie kraftverk i verna vassdrag i dag. Vi mener samtidig dette er vanskelig ut fra signaleffekten og ut fra prinsippet om at dette er vassdrag som er verna mot kraftutbygging. Hensynet til å være tydelig på hva vernet i utgangspunktet innebar, - at det i slike vassdrag ikke kan gis konsesjon til kraftutbygging, er viktig i valg av eventuell løsning. DN er positiv til at det utvikles muligheter for å kunne sette vilkår for bygging av mikro- og minivannkraftverk i verna vassdrag. Vi er imidlertid opptatt av at dette må skje i en to trinns vurdering og at en ikke tar ordinær konsesjonssaksbehandling (etter Vassdragsreguleringsloven) på slike utbyggingssaker. Første fase må være en forhåndsvurdering som i dag med fokus på allmenne interesser. Til fase to må det utvikles prosedyre og kriterier for ”konsesjonsvurdering” som legger fokuset på verneverdiene og mulige vilkår for å unngå skade på disse.

Systematisk gjennomgang av alle verneplanene

I NVEs innstilling til supplering av verneplanen foreslås det med bakgrunn i forvaltningserfaring, endrede politiske prioriteringer at det foretas en systematisk gjennomgang av hele vassdragsvernet.

DN mener EUs vanndirektivs krav til forvaltningplaner innebærer en systematisk overordnet vurdering for alle vassdrag som er nødvendig før en slik gjennomgang blir gjennomført. Direktivet vil kunne bidra til nødvendig utvidet og oppdatert kunnskap. DN foreslår derfor at en gjennomgang av verneplanene gjennomføres når forvaltningsplanene for nedbørfeltdistriktene er etablert.

Med hilsen

Janne Sollie
Direktør

Yngve Svarte
Avdelings direktør

Kopi til:
Miljøverndepartementet Postboks 8013 Dep 0030 Oslo

